

Grozījumi:

21.12.2000. likums / LV, 3, 05.01.2001.; Ziņotājs, 3, 08.02.2001. / Stājas spēkā 19.01.2001.
11.10.2001. likums / LV, 154, 26.10.2001.; Ziņotājs, 22, 22.11.2001. / Stājas spēkā 09.11.2001.
16.10.2003. likums / LV, 156, 06.11.2003.; Ziņotājs, 23, 11.12.2003. / Stājas spēkā 20.11.2003.
30.06.2005. likums / LV, 108, 12.07.2005.; Ziņotājs, 15, 11.08.2005. / Stājas spēkā 26.07.2005.
01.11.2007. likums / LV, 186, 20.11.2007.; Ziņotājs, 24, 27.12.2007. / Stājas spēkā 04.12.2007.
29.10.2009. likums / LV, 182, 17.11.2009. / Stājas spēkā 01.12.2009.
01.12.2009. likums / LV, 194, 10.12.2009. / Stājas spēkā 01.01.2010.
21.10.2010. likums / LV, 178, 10.11.2010. / Stājas spēkā 24.11.2010.
16.12.2010. likums / LV, 205, 29.12.2010. / Stājas spēkā 01.01.2011.
24.05.2012. likums / LV, 92, 13.06.2012. / Stājas spēkā 27.06.2012.
18.09.2014. likums / LV, 189, 24.09.2014. / Stājas spēkā 08.10.2014.
26.10.2017. likums / LV, 222, 08.11.2017. / Stājas spēkā 22.11.2017.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

Ķīmisko vielu likums

(Likuma nosaukums ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.10.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2009.)

I nodaļa Vispārīgie noteikumi

1.pants. Likumā lietotie termini

Likumā ir lietoti šādi termini:

1) **darbības ar ķīmiskajām vielām vai maisījumiem** — ķīmisko vielu vai maisījumu [Eiropas Parlamenta un Padomes 2008.gada 16.decembra regulas (EK) Nr. 1272/2008 par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu un ar ko groza un atceļ direktīvas 67/548/EEK un 1999/45/EK un groza regulu (EK) Nr. 1907/2006 (dokuments attiecas uz EEZ), izpratnē] ražošana, imports, apstrāde, iepakojšana, uzglabāšana, pārvietošana, lietošana, savākšana, iznīcināšana, pārstrāde, laišana tirgū vai izplatīšana, kā arī darbības, kurās ķīmiskās vielas vai maisījumi tiek lietoti ķīmiskajā procesā kā izejvielas vai piedevas vai tiek radīti kā starpprodukti, vai jebkuras citas līdzīgas darbības;

2) **darbību veicējs** — jebkura fiziskā vai juridiskā persona, kas veic darbības ar ķīmiskajām vielām vai maisījumiem;

3) *(izslēgts ar 01.11.2007. likumu);*

4) *(izslēgts ar 01.11.2007. likumu);*

5) *(izslēgts ar 21.12.2000. likumu);*

6) (izslēgts ar 18.09.2014. likumu);

7) (izslēgts ar 29.10.2009. likumu);

8) **toksiskas un ļoti toksiskas ķīmiskās vielas un maisījumi** — 1., 2. un 3.kategorijas akūti toksiskas ķīmiskās vielas un maisījumi un 1.kategorijas ķīmiskās vielas un maisījumi ar toksisku ietekmi uz konkrētiem mērķorgāniem pēc vienreizējas vai atkārtotas iedarbības.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.12.2000., 16.10.2003., 01.11.2007., 29.10.2009. un 18.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 08.10.2014. 8. punkts stājas spēkā 01.06.2015. Sk. Pārejas noteikumu 11.punktu)

2.pants. Likuma mērķis

Šā likuma mērķis ir nepieļaut, aizkavēt vai mazināt tā kaitējuma iespējamību, ko ķīmiskās vielas un maisījumi tiem piemītošo īpašību dēļ var nodarīt videi, cilvēku veselībai un īpašumam.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.10.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2009.)

3.pants. Likuma darbība

(1) Šis likums reglamentē darbības ar ķīmiskajām vielām un maisījumiem, kā arī biocīdiem.

(1¹) Šis likums nosaka kompetento iestādi un palīdzības dienesta izveidošanu Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 18.decembra regulas Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH) un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes direktīvu 76/769/EEK un Komisijas direktīvu 91/155/EEK, direktīvu 93/67/EEK, direktīvu 93/105/EK un direktīvu 2000/21/EK (turpmāk — regula 1907/2006), Eiropas Parlamenta un Padomes 2008.gada 16.decembra regulas (EK) Nr. 1272/2008 par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu un ar ko groza un atceļ direktīvas 67/548/EEK un 1999/45/EK un groza regulu (EK) Nr. 1907/2006 (turpmāk — regula 1272/2008), un Eiropas Parlamenta un Padomes 2012.gada 22.maija regulas (ES) Nr. 528/2012 par biocīdu piedāvāšanu tirgū un lietošanu (turpmāk — regula 528/2012), kā arī kompetento iestādi Eiropas Parlamenta un Padomes 2012.gada 4.jūlija regulas Nr. 649/2012 par bīstamo ķīmisko vielu eksportu un importu 4.panta (turpmāk — regula 649/2012) izpratnē.

(2) Papildus šim likumam darbības ar ķīmiskajām vielām un maisījumiem regulē:

1) attiecībā uz ķīmiskajām vielām vai maisījumiem, kas ir atkritumu sastāvā, — normatīvie akti, kuri reglamentē atkritumu apsaimniekošanu;

2) attiecībā uz maisījumu pārvadājumiem (arī tranzītpārvadājumiem) pa ceļiem, dzelzceļu, gaisu, jūru, pastu vai pārvietošanu pa cauruļvadiem, ja netiek veikta jebkāda šo vielu vai maisījumu apstrāde vai pārstrāde, — normatīvie akti, kas reglamentē bīstamo kravu pārvadāšanas kārtību;

3) attiecībā uz narkotiskajām un psihotropajām vielām — likums "Par narkotisko un psihotropo vielu likumīgās aprītes kārtību" un citi ar to saistītie normatīvie akti;

4) attiecībā uz prekursoriem — likums "Par prekursoriem" un citi ar to saistītie normatīvie akti;

5) attiecībā uz ķīmiskajām vielām — 1993.gada 13.janvāra Konvencija par ķīmisko ieroču izplatīšanas, ražošanas, uzkrāšanas un izmantošanas aizliegšanu un iznīcināšanu;

6) attiecībā uz minerālmēsliem un kalķošanas materiāliem — normatīvie akti, kas reglamentē darbības ar mēslošanas līdzekļiem.

(3) Šis likums neattiecas:

1) uz šādiem produktiem un precēm to izgatavošanas galīgajā stadijā:

a) zālēm (arī veterinārijā izmantojamām),

b) kosmētikas līdzekļiem,

c) alkoholiskajiem dzērieniem,

d) tabakas izstrādājumiem,

e) pārtikas produktiem un pārtikas piedevām,

f) pesticīdiem,

g) radioaktīvajām vielām,

h) gatavajām sprāgstvielām, ķīmiskajām vielām vai maisījumiem, kas izmantojami pirotehniska efekta iegūšanai un kļūst pieejami citām personām, ja darbības ar šīm gatavajām sprāgstvielām, ķīmiskajām vielām vai maisījumiem nevar radīt rūpniecisko avāriju risku,

i) ģenētiski modificētajiem organismiem,

j) dzīvnieku barību un dzīvnieku barības piedevām;

2) uz fiziskajām personām, ja tās neveic darbības ar ķīmiskajām vielām un maisījumiem komercdarbības nolūkos, izņemot šā likuma 9.panta pirmajā - trešajā daļā, 17.panta pirmajā daļā, 19. un 20.pantā minētos gadījumus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.12.2000., 11.10.2001., 16.10.2003., 30.06.2005., 01.11.2007., 29.10.2009. un 18.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 08.10.2014.)

II nodaļa

Uzraudzība, kontrole un vispārīgās prasības informācijas aprītei

(Nodaļas nosaukums 21.12.2000. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.01.2001.)

4.pants. Valsts institūciju kompetence

(1) Veselības ministrija un tās padotībā esošās uzraudzības un kontroles iestādes kontrolē tirdzniecībā esošās (tirgū laistās un izplatītās) ķīmiskās vielas, maisījumus un biocīdus, kā arī uzrauga to atbilstību normatīvajiem aktiem cilvēku dzīvības un veselības aizsardzības jomā. Veselības inspekcija veic ķīmisko vielu ietekmes uz veselību novērtējumu.

(2) Labklājības ministrija un tās padotībā esošās uzraudzības un kontroles iestādes kontrolē darbības ar ķīmiskajām vielām, maisījumiem, ķīmiskajām vielām izstrādājumos un biocīdiem darba vidē un uzrauga šo darbību atbilstību likumiem un citiem normatīvajiem aktiem strādājošo dzīvības un veselības aizsardzības jomā.

(3) Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija un tās padotībā esošās uzraudzības un kontroles iestādes kontrolē darbības ar ķīmiskajām vielām, maisījumiem, ķīmiskajām vielām izstrādājumos, apstrādātiem izstrādājumiem un biocīdiem ražošanā un profesionālā lietošanā, izņemot šā panta pirmajā daļā minētos gadījumus, un uzrauga šo darbību atbilstību likumiem un citiem normatīvajiem aktiem vides aizsardzības jomā. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija deleģē valsts sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" (turpmāk — centrs) valsts pārvaldes uzdevumu izdot ar ķīmisko vielu vai maisījumu, arī biocīdu, reģistrāciju, pagaidu reģistrāciju vai lietošanas atļauju izsniegšanu saistītus administratīvos aktus. Centra izdotos lēmumus var apstrīdēt Vides pārraudzības valsts birojā, bet Vides pārraudzības valsts biroja lēmumu var pārsūdzēt tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā. Centrs ražotāja vai importētāja iesniegumu biocīda reģistrācijai, pagaidu reģistrācijai, lietošanas atļaujas vai inventarizācijas numura saņemšanai izvērtē par maksu saskaņā ar Ministru kabineta apstiprinātu cenrādi.

(3¹) Centrs:

1) ir kompetentā iestāde, kas darbojas saskaņā ar regulas 1907/2006 121.pantu un nodrošina minētās regulas 123.pantā un 124.panta pirmajā daļā noteikto prasību izpildi, darbojas saskaņā ar regulas 1272/2008 43.pantu un nodrošina minētās regulas 44. un 45.pantā noteikto prasību izpildi, kā arī darbojas saskaņā ar regulas 528/2012 81.panta 1.punktu un regulas 649/2012 4.pantu;

2) izveido palīdzības dienestu saskaņā ar regulas 1907/2006 124.panta otro daļu, regulas 1272/2008 44.pantu

un regulas 528/2012 81.panta 2.punktu un nodrošina tā darbību;

3) izvērtē ķīmisko vielu risku, ņemot vērā Veselības inspekcijas sniegto novērtējumu par ķīmisko vielu ietekmi uz veselību;

4) *(izslēgts ar 18.09.2014. likumu).*

(4) Aizsardzības ministrija uzrauga darbības ar ķīmiskajām vielām vai maisījumiem Nacionālajos bruņotajos spēkos.

(5) Darbības ķīmisko avāriju un citu ar ķīmisko vielu vai maisījumu lietošanu saistīto avāriju un ārkārtas situāciju likvidēšanā un neatliekamās glābšanas darbus veic, kā arī attiecīgo drošības noteikumu ievērošanu kontrolē Iekšlietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes saskaņā ar likumiem un citiem normatīvajiem aktiem.

(6) Ievestās bīstamās ķīmiskās vielas un bīstamos maisījumus, kuriem ir noteikti īpaši ierobežojumi vai aizliegumi, kā arī šīs bīstamās ķīmiskās vielas saturošus būvuzstrādājumus uz valsts (muitas) robežas kontrolē Valsts ieņēmumu dienests.

(6¹) Patērētāju tiesību aizsardzības centrs kontrolē ķīmiskās vielas izstrādājumos atbilstoši regulai 1907/2006 un apstrādātus izstrādājumus, izņemot apstrādātus izstrādājumus pārtikas aprites un veterinārajā jomā un apstrādātus izstrādājumus, kas ir vielas vai maisījumi, atbilstoši regulai 528/2012.

(6²) *(Izslēgta ar 29.10.2009. likumu.)*

(6³) Valsts ieņēmumu dienests un valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas proves birojs" (turpmāk — Latvijas proves birojs) īsteno dārgmetālu, dārgakmeņu un to izstrādājumu kontroli. Latvijas proves birojs:

1) veic pārbaudes vietās, kur notiek saimnieciskā darbība ar dārgmetāliem, dārgakmeņiem un to izstrādājumiem, un par konstatētajiem normatīvo aktu pārkāpumiem sastāda administratīvā pārkāpuma protokolu;

2) nosūta materiālus par veikto pārbaudi un administratīvā pārkāpuma protokolu Valsts ieņēmumu dienestam administratīvā akta izdošanai.

(6⁴) Pārtikas un veterinārais dienests kontrolē biocīdus un apstrādātus izstrādājumus pārtikas aprites un veterinārajā jomā atbilstoši regulai 528/2012 normatīvajos aktos noteiktajos uzraudzības objektos.

(7) Citas iestādes darbības ar ķīmiskajām vielām vai maisījumiem, vai apstrādātiem izstrādājumiem uzrauga un kontrolē likumos un citos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

(16.10.2003. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.06.2005., 01.11.2007., 29.10.2009., 01.12.2009., 21.10.2010., 16.12.2010., 18.09.2014. un 26.10.2017. likumu, kas stājas spēkā 22.11.2017.)

5.pants. Uzraudzības un kontroles iestāžu tiesības

(1) Uzraudzības un kontroles iestādēm ir tiesības pieprasīt un bez maksas saņemt no darbību veicēja informāciju, kas nepieciešama uzraudzības veikšanai saskaņā ar šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem.

(2) Uzraudzības un kontroles iestādes ir tiesīgas katrā konkrētā gadījumā savas kompetences ietvaros dot darbību veicējam ieteikumus vai saistošus norādījumus, vai rīkojumu pārtraukt darbības ar ķīmiskajām vielām vai maisījumiem, lai nodrošinātu minēto darbību atbilstību šim likumam un ar to saistītajiem normatīvajiem aktiem.

(3) Ja ir pamatotas aizdomas, ka darbības ar ķīmiskajām vielām un maisījumiem neatbilst normatīvo aktu prasībām, uzraudzības un kontroles iestādēm ir tiesības ņemt ķīmisko vielu vai maisījumu paraugus tādos daudzumos, kādi ir nepieciešami, lai nodrošinātu akreditētas un pilnvarotas atbilstības novērtēšanas institūcijas atzinumu par attiecīgajām ķīmiskajām vielām un maisījumiem vai darbībām ar tiem. Ja aizdomas apstiprinās, pārbaudes izdevumus sedz darbību veicējs.

(4) Uzraudzības un kontroles iestādēm ir tiesības pieprasīt un bez maksas saņemt no citām valsts institūcijām uzraudzības īstenošanai nepieciešamo informāciju un analīžu veikšanai izmantot paraugus, ko ieguvušas citas valsts institūcijas.

(5) Uzraudzības un kontroles iestāžu pārstāvjiem, veicot uzraudzību saskaņā ar šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem, ir tiesības ierasties un uzturēties teritorijā, būvēs un citos objektos neatkarīgi no to piederības (ievērojot personas dzīvokļa neaizskaramības principu), lai kontrolētu, vai darbības ar ķīmiskajām vielām un maisījumiem atbilst šā likuma un ar to saistīto normatīvo aktu prasībām. Uzturoties objektā, jāievēro drošības tehnikas noteikumi un attiecīgo tehnoloģisko procesu īpatnības. Darbību veicējs nodrošina uzraudzības un kontroles iestāžu pārstāvjus ar nepieciešamajiem personiskās aizsardzības līdzekļiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.10.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2009.)

6.pants. Ķīmisko vielu un maisījumu fizikālo un ķīmisko parametru noteikšana un iedarbības novērtēšana

(1) Uzraudzības un kontroles iestāžu vajadzībām nepieciešamos mērījumus ķīmisko vielu un maisījumu fizikālo, ķīmisko, toksikoloģisko vai ekotoksikoloģisko īpašību noteikšanai veic tikai normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā akreditētas un pilnvarotas laboratorijas.

(2) Prasības attiecībā uz laboratoriju darba kvalitāti ķīmisko vielu un maisījumu fizikālo, ķīmisko, toksikoloģisko vai ekotoksikoloģisko īpašību noteikšanā vai pētījumos par šo vielu un maisījumu iedarbību uz vidi vai cilvēku veselību, kā arī noteikumus par laboratoriju inspicēšanu reglamentē Ministru kabinets.

(3) (Izslēgta ar 01.11.2007. likumu.)

(21.12.2000. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.10.2003., 30.06.2005., 01.11.2007. un 29.10.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2009.)

7.pants. Ķīmisko vielu un maisījumu datu bāze un informatīvā sistēma

(1) Ķīmisko vielu un maisījumu datu bāzē iekļauj avāriju likvidēšanai, uzraudzības un kontroles īstenošanai nepieciešamās ziņas par Latvijā lietotajām ķīmiskajām vielām un maisījumiem, kā arī bīstamo ķīmisko vielu sarakstu, Eiropas Savienībā tirdzniecībā esošo ķīmisko vielu sarakstu (EINECS) un Eiropas Savienībā pieteikto ķīmisko vielu sarakstu (ELINCS).

(2) Ministru kabinets noteic, kāda informācija tiek sniegta, uzturēta, apkopota un izvērtēta Ķīmisko vielu un maisījumu datu bāzē, kā arī ķīmisko vielu un maisījumu uzskaites kārtību.

(3) Ķīmisko vielu un maisījumu datu bāzē iesniegtie komersantu dati ir ierobežotas pieejamības informācija, izņemot tos datus, kuri ir vispārpieejama informācija saskaņā ar šā likuma 8.panta trešo daļu.

(21.12.2000. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.06.2005., 29.10.2009. un 24.05.2012. likumu, kas stājas spēkā 27.06.2012.)

8.pants. Informācijas atklātība

(1) Ikvienam, kas, veicot uzraudzību saskaņā ar šo likumu vai citiem normatīvajiem aktiem, ir ieguvis informāciju, kura attiecas uz darbību veicēja finansiālo stāvokli, komercdarbības vai profesionālajiem noslēpumiem, ir aizliegts bez attiecīgās personas piekrišanas izpaust šādu informāciju trešajām personām.

(2) Šā panta pirmajā daļā minētā prasība neattiecas uz uzraudzības un kontroles veikšanai nepieciešamās informācijas sniegšanu šā likuma 5.pantā minētajām iestādēm, kā arī uz informācijas nodošanu tiesībaizsardzības iestādēm.

(3) Ierobežotas pieejamības informācija nav:

1) ķīmiskās vielas vai maisījuma fizikālās, ķīmiskās, toksikoloģiskās vai ekotoksikoloģiskās īpašības;

2) ķīmiskās vielas vai maisījuma klasifikācija un marķējums;

3) ķīmisko vielu un maisījumu bīstamo īpašību noteikšanas metodes un metodes, ar kurām var noteikt ķīmiskās vielas daudzumu vidē vai tās emisiju, kā arī veids, kādā ķīmiskās vielas un maisījumi iedarbojas uz vidi vai cilvēku veselību noteiktā laika posmā (eksponācija);

4) atzinumi par bīstamās ķīmiskās vielas vai bīstamās ķīmiskās vielas saturoša maisījuma iespējamo kaitīgo iedarbību uz vidi vai cilvēku veselību;

5) veidi un metodes, kā bīstamo ķīmisko vielu padarīt nekaitīgu;

6) ugunsdrošības, sprādziendrošības, darba drošības un citi drošības pasākumi, kas jāievēro, veicot darbības ar bīstamajām ķīmiskajām vielām vai maisījumiem, kas satur bīstamās ķīmiskās vielas;

7) neatliekamie pasākumi, kas jāveic, ja notikusi saindēšanās ar bīstamo ķīmisko vielu vai bīstamo maisījumu, izcēlies ugunsgrēks vai noticis cits nevēlams vai nelaimes gadījums saistībā ar bīstamajām ķīmiskajām vielām vai bīstamajiem maisījumiem;

8) jebkura cita informācija, kas norādīta ķīmiskās vielas vai maisījuma drošības datu lapā;

9) ķīmiskās vielas vai maisījuma ražotāja nosaukums;

10) jebkura cita par jaunu ķīmisko vielu iegūta informācija, kas varētu raksturot tās bīstamību;

11) informācija par emisiju vidē.

(4) Ja ķīmiskās vielas nosaukums ir ierobežotas pieejamības informācija, darbību veicējs ziņo par visām šīs vielas bīstamajām īpašībām, lai darbības ar ķīmiskajām vielām un maisījumiem varētu veikt, neapdraudot vidi un cilvēku, īpaši lai darba vietā varētu veikt nepieciešamos ugunsdrošības, sprādziendrošības, darba drošības, veselības un vides aizsardzības pasākumus, un norāda:

1) neorganiskajām vai organiskajām vielām — nosaukumu, kas ir atvasināts no tā ķīmiskā elementa nosaukuma, kurš nosaka ķīmiskās vielas īpašības;

2) organiskajām vielām, kuru īpašības nosaka kopīga funkcionālā grupa, — nosaukumu, kas ir atvasināts no funkcionālās grupas nosaukuma.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.12.2000., 16.10.2003., 30.06.2005. un 29.10.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2009.)

III nodaļa

Darbību veicēja pienākumi

9.pants. Darbību veicēja vispārīgie pienākumi

(1) Darbību veicējam, ņemot vērā ķīmisko vielu vai maisījumu bīstamību, daudzumu un to lietošanas vai uzglabāšanas apstākļus, jāievēro likumu un citu normatīvo aktu prasības, kā arī rūpība un piesardzība un jāveic nepieciešamie pasākumi, lai nepieļautu kaitējumu videi, cilvēku dzīvībai, veselībai un īpašumam.

(2) Darbību veicējam jāizvairās no darbībām ar ķīmiskajām vielām vai maisījumiem, kas klasificēti kā bīstami, ja ir pieejami mazāk bīstami to aizvietotāji.

(3) Darbību veicēja rīcībā jābūt nepieciešamajai informācijai par attiecīgo ķīmisko vielu vai maisījumu fizikālajām un ķīmiskajām īpašībām, bīstamību un iedarbību uz vidi un cilvēku veselību. Šai informācijai jābūt pietiekamai, lai novērtētu attiecīgo vielu vai maisījumu radītos iespējamos draudus videi, cilvēku dzīvībai, veselībai un īpašumam, veiktu ķīmiskās vielas vai maisījuma marķēšanu un atbilstoši rīkotos avārijas gadījumā.

(4) Darbību veicējam, ja tas veic komercdarbību, jānovērtē avāriju iespējamība un jāparedz pasākumi, kas novērstu avārijas vai samazinātu to sekas.

(5) Darbību veicējam, ja tas veic komercdarbību, atbilstoši attiecīgo darbību apjomam un izmantoto ķīmisko vielu vai maisījumu īpašībām nepieciešams noteikts izglītības līmenis, kuram izvirzāmās prasības reglamentē Ministru kabineta noteikumi. Ja darbību veicējs ir juridiskā persona, attiecīgā izglītība nepieciešama tām fiziskajām personām, kuras ir norīkotas veikt darbības ar ķīmiskajām vielām vai maisījumiem un ir atbildīgas par šīm darbībām.

(6) Plānojot, projektējot un rekonstruējot ķīmisko vielu vai maisījumu lietošanas vai uzglabāšanas iekārtas un ar tām saistītās būves, kā arī veicot darbības ar ķīmiskajām vielām vai maisījumiem:

1) jānovērtē tādu avāriju iespējamība, kas var ietekmēt vidi, cilvēku veselību vai īpašumu, un jāparedz

pasākumi, lai novērstu avārijas vai samazinātu to sekas;

2) jāievēro ražotnes izvietojums, topogrāfiskie, ģeoloģiskie, meteoroloģiskie un hidroloģiskie apstākļi, citu tuvāko ražotņu, maģistrālo autoceļu, dzelzceļa, cauruļvadu, kā arī īpaši aizsargājamo dabas objektu un teritoriju izvietojums.

(7) Prasības, kādas jāievēro, veicot darbības ar biocīdiem, nosaka Ministru kabinets.

(8) Lai veiktu ar dezinfekcijas, dezinfekcijas un deratizācijas pakalpojumu sniegšanu saistītu komercdarbību, šo pakalpojumu sniedzējs Ministru kabineta noteiktajā kārtībā paziņo par darbības uzsākšanu Veselības inspekcijai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.12.2000., 16.10.2003., 30.06.2005. un 29.10.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2009.)

10.pants. Ķīmisko vielu un maisījumu klasificēšana

(1) Jebkura fiziskā vai juridiskā persona, kas laiž tirgū ķīmiskās vielas vai maisījumus, ir atbildīga par to, lai ķīmiskās vielas vai maisījumi, kas tiek laisti tirgū, būtu klasificēti atbilstoši tiem piemērojajām fizikālajām, ķīmiskajām, toksikoloģiskajām un citām īpašībām.

(2) Ķīmiskās vielas un maisījumus klasificē saskaņā ar regulu 1272/2008. Ķīmiskās vielas un maisījumi uzskatāmi par bīstamiem, ja tie saskaņā ar regulu 1272/2008 klasificējami kādā no šajā regulā uzskaitītajām bīstamības klasēm.

(2¹) (Zaudējusi spēku ar 01.06.2015. Sk. Pārejas noteikumu 7.punktu)

(3) (Izslēgta no 01.06.2015. ar 24.05.2012. likumu)

(4) (Izslēgta ar 21.10.2010. likumu)

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.12.2000., 16.10.2003., 30.06.2005., 29.10.2009., 21.10.2010., 24.05.2012. un 26.10.2017. likumu, kas stājas spēkā 22.11.2017.)

11.pants. Riska analīze

(1) (Izslēgta ar 21.12.2000. likumu.)

(2) Ministru kabinets nosaka ar bīstamajām ķīmiskajām vielām un bīstamajiem maisījumiem saistīto rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un riska samazināšanas pasākumus un norāda, uz kurām vielām un kuriem maisījumiem (atkarībā no to daudzuma un bīstamības pakāpes) šī kārtība un šie pasākumi attiecas.

(3) Rūpniecisko avāriju novēršanas programmu un drošības pārskatu izvērtē Vides pārraudzības valsts birojs, objekta civilās aizsardzības plānu — Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests un 90 dienu laikā no programmas, pārskata vai plāna un visas nepieciešamās informācijas saņemšanas dienas pieņem lēmumu par programmas, pārskata vai plāna atbilstību normatīvo aktu prasībām civilās aizsardzības, darba drošības, vides un veselības aizsardzības jomā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.12.2000., 30.06.2005. un 29.10.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2009.)

12.pants. Ķīmisko vielu un maisījumu iepakojums un marķējums

(1) Ķīmisko vielu vai maisījumu ražotājam vai importētājam jānodrošina bīstamo ķīmisko vielu vai maisījumu iepakojuma izturība un drošums.

(2) Ķīmisko vielu vai maisījumu ražotājs, importētājs vai izplatītājs nodrošina, lai valstī tālākai izplatīšanai paredzētais bīstamo ķīmisko vielu vai maisījumu iepakojums būtu marķēts latviešu valodā.

(2¹) Ķīmiskās vielas un maisījumus marķē un iepako saskaņā ar regulu 1272/2008.

(3) (Izslēgta no 01.06.2015. ar 24.05.2012. likumu)

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.10.2009. un 24.05.2012. likumu, kas stājas spēkā 27.06.2012. Grozījumi 2.¹

daļā un grozījumi par trešās daļas izslēgšanu stājas spēkā 01.06.2015. Sk. Pārejas noteikumu 6. un 7.punktu)

13.pants. Jaunas ķīmiskās vielas pieteikšana

(Izslēgts ar 01.11.2007. likumu, kas stājas spēkā 04.12.2007. Sk. Pārejas noteikums.)

14.pants. Drošības datu lapa

(Izslēgts ar 01.11.2007. likumu, kas stājas spēkā 04.12.2007.)

14.¹ pants. Drošības datu lapa

Ķīmiskās vielas vai maisījuma drošības datu lapu izstrādā atbilstoši regulas 1907/2006 31.panta un II pielikuma prasībām.

(24.05.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.06.2012.)

15.pants. Drošības datu lapas saturs

(Izslēgts ar 01.11.2007. likumu, kas stājas spēkā 04.12.2007.)

IV nodaļa Ierobežojumi attiecībā uz darbībām ar ķīmiskajām vielām un maisījumiem

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.10.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2009.)

16.pants. Ar ķīmiskajām vielām un maisījumiem veicamo darbību īpaša ierobežošana vai aizliegšana

(1) Ministru kabinets nosaka īpašus ierobežojumus vai aizliegumus attiecībā uz darbībām ar atsevišķām ķīmiskajām vielām vai maisījumiem, vai citiem materiāliem, kuri satur šīs ķīmiskās vielas vai maisījumus vai ir apstrādāti ar šīm ķīmiskajām vielām vai maisījumiem.

(2) Ministru kabinets nosaka ierobežojumus atsevišķu bīstamu ķīmisko vielu izmantošanai elektriskajās un elektroniskajās iekārtās, kā arī tādu personu pienākumus, kuras izgatavo, importē vai izplata elektriskās un elektroniskās iekārtas.

(3) Ministru kabinets nosaka atbildīgās institūcijas darbībām ar ozona slāni noārdošām vielām un fluorētām siltumnīcefekta gāzēm.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.10.2009., 24.05.2012. un 26.10.2017. likumu, kas stājas spēkā 22.11.2017.)

17.pants. Toksisku un ļoti toksisku ķīmisko vielu un maisījumu tirdzniecības ierobežojumi

(1) Toksiskas un ļoti toksiskas ķīmiskās vielas un maisījumus aizliegts pārdot fiziskajām personām, kas ir jaunākas par 18 gadiem.

(2) Juridiskās personas, kas pārdod toksiskas vai ļoti toksiskas ķīmiskās vielas vai maisījumus, veic minēto ķīmisko vielu vai maisījumu pircēju uzskaiti. Veicot pircēju uzskaiti, norāda pārdoto toksisko vai ļoti toksisko ķīmisko vielu un maisījumu nosaukumu un daudzumu, kā arī:

1) fiziskajām personām — pircēja vārdu, uzvārdu, personas kodu un adresi;

2) juridiskajām personām — uzņēmuma (uzņēmēj sabiedrības) nosaukumu vai komercsabiedrības firmu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi.

(3) Pircēju uzskaites dokumentus uzrāda uzraudzības un kontroles iestādēm pēc to pieprasījuma.

(16.10.2003. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.10.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2009.)

18.pants. Maksa par ķīmisko vielu un maisījumu reģistrēšanu un pieprasījumu izskatīšanu

(Izslēgts ar 21.12.2000. likumu ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.10.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2009.)

V nodaļa

**Atbildība par pārkāpumiem, veicot darbības
ar ķīmiskajām vielām un maisījumiem**

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.10.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2009.)

19.pants. Atbildības veidi par pārkāpumiem, veicot darbības ar ķīmiskajām vielām un maisījumiem

(1) Personas, kas pārkāpušas šajā likumā un citos normatīvajos aktos noteiktās prasības attiecībā uz darbībām ar ķīmiskajām vielām un maisījumiem, saucas pie atbildības saskaņā ar likumiem un citiem normatīvajiem aktiem.

(2) Ja darbības ar bīstamajām ķīmiskajām vielām vai bīstamajiem maisījumiem neatbilst šā likuma un ar to saistīto normatīvo aktu prasībām, attiecīgās vielas vai maisījumus var izņemt vai konfiscēt likumos un citos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

(3) Konfiscētās ķīmiskās vielas vai maisījumi tiek nodoti vai pārdoti citam darbību veicējam vai iznīcināti saskaņā ar likumiem un citiem normatīvajiem aktiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.10.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2009.)

20.pants. Zaudējumu un izdevumu atlīdzināšana

(1) Ja, veicot darbības ar ķīmiskajām vielām vai maisījumiem, ir piesāņota vide vai būves, kaitējumu pieļāvušais darbību veicējs nodrošina vides un būvju attīrīšanu par saviem līdzekļiem tā, lai piesāņojums turpmāk neapdraudētu vidi, cilvēku dzīvību, veselību un īpašumu.

(2) Ja, veicot darbības ar ķīmiskajām vielām vai maisījumiem, ir nodarīts kaitējums videi, cilvēku veselībai vai īpašumam, kaitējumu pieļāvušais darbību veicējs atlīdzina nodarīto kaitējumu likumos un citos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

(3) Darbību veicējs, kas atzīts par vainīgu šā likuma vai citu darbības ar ķīmiskajām vielām vai maisījumiem regulējošo likumu un normatīvo aktu pārkāpšanā, sedz visus paraugu ņemšanas un izpētes izdevumus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.10.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2009.)

Pārejas noteikumi

(30.06.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.07.2005.)

1. Līdz Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2005.gada 31.decembrim piemēro vides ministra apstiprinātās ķīmisko vielu un ķīmisko produktu fizikālo, toksikoloģisko un ekotoksikoloģisko īpašību noteikšanas laboratoriskās metodes un bīstamo ķīmisko vielu sarakstu.

2. Ministru kabinets līdz 2005.gada 31.decembrim izdod noteikumus:

1) par ķīmisko vielu un ķīmisko produktu fizikālo, ķīmisko, toksikoloģisko un ekotoksikoloģisko īpašību noteikšanas laboratoriskajām metodēm;

2) par bīstamo ķīmisko vielu sarakstu.

3. Grozījums šā likuma 6.pantā attiecībā uz trešās daļas izslēgšanu stājas spēkā 2008.gada 1.augustā.

(01.11.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.12.2007.)

4. Grozījums attiecībā uz šā likuma 13.panta izslēgšanu stājas spēkā 2008.gada 1.augustā.

(01.11.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.12.2007.)

5. Līdz 2009.gada 1.jūnijam piemērojami Ministru kabineta 2000.gada 25.aprīļa noteikumi Nr.158 "Noteikumi par bīstamo ķīmisko vielu un bīstamo ķīmisko produktu lietošanas un tirdzniecības ierobežojumiem un aizliegumiem", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(01.11.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.12.2007.)

6. Grozījumi šā likuma 10. un 12.pantā, kas nosaka trešās daļas izslēgšanu, stājas spēkā 2015.gada 1.jūnijā.

(24.05.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.06.2012.)

7. Šā likuma 10.panta 2.¹ daļa un 12.panta 2.¹ daļas otrais teikums ir spēkā līdz 2015.gada 1.jūnijam.

(24.05.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.06.2012.)

8. Līdz 2015.gada 1.jūnijam piemērojami Ministru kabineta 2002.gada 12.marta noteikumi Nr.107 "Ķīmisko vielu un ķīmisko produktu klasificēšanas, marķēšanas un iepakojšanas kārtība", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(24.05.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.06.2012.)

9. Līdz 2015.gada 1.jūnijam maisījumus papildus šā likuma 10.panta 2.1 daļā minētajiem nosacījumiem var klasificēt atbilstoši regulas 1272/2008 prasībām.

(24.05.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.06.2012.)

10. Ministru kabinets līdz 2012.gada 31.decembrim izdod šā likuma 16.panta otrajā daļā minētos noteikumus.

(24.05.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.06.2012.)

11. Grozījums attiecībā uz šā likuma 1.panta papildināšanu ar 8.punktu stājas spēkā 2015.gada 1.jūnijā.

(18.09.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 08.10.2014.)

12. Grozījums attiecībā uz šā likuma 4.panta 6.¹ daļu un 4.panta papildināšanu ar 6.⁴ daļu stājas spēkā 2015.gada 1.septembrī.

(18.09.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 08.10.2014.)

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

(30.06.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 01.11.2007., 21.10.2010., 24.05.2012., 18.09.2014. un 26.10.2017. likumu, kas stājas spēkā 22.11.2017.)

Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

1) *izslēgts ar 01.11.2007. likumu*;

2) *izslēgts ar 26.10.2017. likumu*;

3) *izslēgts ar 26.10.2017. likumu*;

4) *izslēgts ar 26.10.2017. likumu*;

5) *izslēgts ar 01.11.2007. likumu*;

6) Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 18.decembra direktīvas 2006/121/EK, ar ko groza Padomes direktīvu 67/548/EEK par normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz bīstamu vielu klasifikāciju, iepakojšanu un marķēšanu, lai to pielāgotu regulai (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH) un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru;

7) (izslēgts ar 18.09.2014. likumu);

8) Eiropas Parlamenta un Padomes 2011.gada 8.jūnija direktīvas 2011/65/ES par dažu bīstamu vielu izmantošanas ierobežošanu elektriskās un elektroniskās iekārtās.

Likums stājas spēkā 1999.gada 1.janvārī.

Likums Saeimā pieņemts 1998.gada 1.aprīlī.

Valsts prezidents G.Ulmanis

Rīgā 1998.gada 21.aprīlī

© Oficiālais izdevējs "Latvijas Vēstnesis"